

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta

Autor práce: Bc. Alexandr Kasal

Název práce: Sebevražednost v ČR jako veřejně-politický problém a možnosti prevence

Autor posudku: PhDr. Eva Dragomirecká, Ph.D.

Cílem práce je kritická analýza existujících preventivních intervencí sebevražednosti a posouzení vhodnosti jejich aplikace v českých podmínkách. Jedná se o aktuální a potřebný úkol, jehož řešení se v ČR dosud odehrává především na úrovni proklamační nebo formou dílčích opatření, jejichž úspěšnost není systematicky hodnocena.

Výzkumné otázky práce jsou vzhledem k tématu relevantní a zodpověditelné, kromě dílčí otázky 1.1, pro kterou není dost podkladů/dat, jak autor uvádí v diskusi.

Metodou nalezení intervencí a posouzení jejich kvality je metaanalýza, resp. metasyntéza dostupných systematických přehledů publikovaných v letech 2011 – 2016. Metoda je zvolena adekvátně; vzhledem k množství vědeckých publikací a jejich rozdílné kvalitě je v posledních 10-15 letech práce se systematickými přehledy logickým prvním krokem při hledání vhodných intervencí. Doplnující metodou byl skupinový rozhovor s experty, na jehož základu byla formulována doporučení týkající se možné aplikace preventivních intervencí v našich podmínkách. V textu práce se o této technice sběru dat referuje jako o skupinové diskusi či skupinovém rozhovoru, což odpovídá popisu techniky i charakteru získaných dat; v tezi se uvádí metoda expertní shody Delphi, která v práci použita nebyla – zřejmě se jedná o původní návrh designu při zadání diplomové práce. Výsledky skupinového rozhovoru jsou silně ovlivněny výběrem expertů – tuto skutečnost autor práce reflektuje a připisuje výsledkům roli doplňující, ilustrující a inspirující pro další práci, s čímž lze souhlasit.

Celkově je práce ambiciózním příspěvkem studia prevence sebevražednosti v ČR. Určité nedostatky lze konstatovat v použití odborného jazyka a terminologie. Práce je protkána anglicismy (problémy, potřeby a faktory jsou „adresovány“, o sebevražedách se „reportuje“ v „mediálních domech“), nepřeloženými pojmy nebo zkratkami, které mají používaný český ekvivalent (CBT místo KBT, hotspot, signs of suicide), tabulka 1 a 2 jsou prezentovány v angličtině, což působí problém např. při odkazu na tabulku na s. 92), což v souhrnu komplikuje čtenáři porozumění a orientaci v textu. Je logické, že při práci s anglickými zdroji je pohodlné používat anglickou terminologii či výzkumnický slang, ale při prezentaci výsledků pro českou odbornou veřejnost je dle mého soudu třeba používat českou terminologii, která zpřístupní práci pro širší okruh čtenářů. V současné podobě je popisná část výsledků místy méně srozumitelná a přehledná.

Považuji za diskutabilní překládat do češtiny cost-effectiveness jako „účinnost“ vzhledem k tomu, že účinnost a efektivita se v odborné literatuře často nerozlišují a pro finanční/nákladový benefit intervence se používá výraz rentabilita nebo nákladová efektivita. V případě, že autor tento termín nevytvořil, ale převzal, by bylo vhodné podložit to citací.

Teoreticky se práce přiklání k „psychiatrizaci“ sebevražednosti, takže dává menší váhu jiným možným příčinám, jako jsou např. závažná somatická onemocnění a nedostatečná léčba bolesti ve vyšších věkových skupinách, to je však právo autora a podnět k diskusi na jiné úrovni, než je oponentský posudek.

V práci oceňuji aktuálnost a potřebnost tématu, vhodný výběr metody a precizní doklad procedury, včetně reflexe limitů použitých metod a výsledků práce. Přes dílčí výhrady považuji prezentované výsledky a jejich diskusi za důležitý podklad pro další práci v této oblasti.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou výborně.

Datum: 9.6.2017

Podpis:

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. K. /', written over the 'Podpis:' label.